

**UCHWAŁA Nr 103/XVI/15
RADY MIEJSKIEJ W ŻUROMINIE**

z dnia 28 grudnia 2015r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r. poz. 1515) uchwała, co następuje:

§ 1. Przejmuje się Strategię Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin na lata 2016-2022 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

lic. Barbara Michalska

Załącznik do Uchwały Nr 103/XVI/15

Rady Miejskiej w Żurominie

z dnia 28 grudnia 2015r.

STRATEGIA ROZWOJU

Gminy i Miasta Żuromin

na lata
2016 - 2022

Struktura dokumentu Strategii Rozwoju Gminy i Miasto Żuromin na lata 2016 - 2022

1	Wprowadzenie	3
2	Dokumenty strategiczne	4
3	Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego	5
3.1	Informacje ogólne	6
3.2	Społeczeństwo	8
3.3	Środowisko przyrodnicze	10
3.4	Walory turystyczne	11
3.5	Gospodarka	12
3.6	Infrastruktura techniczna	14
3.7	Infrastruktura społeczna	15
3.8	Sytuacja finansowa	17
4	Analiza SWOT	19
5	Wizja	21
6	Cele strategiczne i operacyjne	22

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin na lata 2016 - 2022 jest dokumentem wskazującym wizję rozwoju, cele strategiczne i sposoby ich realizacji. Jest on odpowiedzią na potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty samorządowej z uwzględnieniem współpracy pomiędzy samorządem, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami, mającymi wpływ na realizację celów strategicznych. Założenie horyzontu czasowego Strategii na lata 2016 - 2022 pozwoli na wykorzystanie jej zapisów w procesie aplikowania o europejskie środki w nowym okresie programowania 2016 - 2022. Założono, iż Strategia musi być dokumentem uniwersalnym, który koncentruje się na rozwiązaniu najważniejszych problemów rozwojowych Gminy i Miasta Żuromin.

Zarządzeniem nr 115/2015 z dnia 21 września 2015 roku Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin, powołany został zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin. Praca nad przygotowaniem dokumentu przebiegała w trzech etapach. W pierwszej kolejności zespół dokonał ewaluacji i monitoringu Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin do 2015 roku. Drugim etapem było przeprowadzenie diagnozy aktualnego stanu społeczno-gospodarczego oraz przeprowadzenie analizy SWOT. Ostatni element przygotowania Strategii, to określenie wizji rozwoju i celów strategicznych.

2. Dokumenty strategiczne

Strategia Gminy i Miasta Żuromin na lata 2015 - 2022 realizowana będzie z uwzględnieniem zasad obowiązujących w ramach Polityki Spójności UE oraz zasad wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020.

Zawarte w Strategii zapisy są spójne z celami i priorytetami określonymi dla regionu mazowieckiego w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030 oraz celami i kierunkami określonymi dla powiatu żuromińskiego w Strategicznym Planie Rozwoju Powiatu Żuromińskiego na lata 2014-2020.

Strategia uwzględnia również zapisy następujących dokumentów: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Żuromin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla Miasta Żuromin i dla terenów Gminy Żuromin, plan gospodarki niskoemisyjnej, program opieki nad zabytkami, program współpracy Gminy i Miasta Żuromin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, działającymi na terenie Gminy i Miasta Żuromin i Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Żuromin.

3. Diagnoza aktualnego stanu społeczno-gospodarczego

Kluczowym etapem przygotowania Strategii jest przeprowadzenie diagnozy aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy i Miasta Żuromin. Diagnoza obejmuje siedem obszarów które definiują charakterystykę Gminy i Miasta Żuromin:

- Informacje ogólne
- Społeczeństwo
- Środowisko przyrodnicze
- Walory turystyczne
- Gospodarka
- Infrastruktura techniczna
- Infrastruktura społeczna
- Sytuacja finansowa

3.1. Informacje ogólne

Gmina i Miasto Żuromin położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, na terenie powiatu żuromińskiego. Siedzibą Gminy jest miasto Żuromin oddalone 150 km od Warszawy, 95 km od Olsztyna i 100 km od Torunia. Przez Gminę i Miasto Żuromin przebiegają drogi wojewódzkie nr 541 i nr 563. Na terenie Gminy znajdują się 23 sołectwa. Powierzchnia Gminy i Miasta Żuromin wynosi 132,92 km².

Mapa 1. Gmina i Miasto Żurominu (na podstawie Map Google)

Mapa 2. Powiat żuromiński (na podstawie Map Google)

Mapa 3. Województwo mazowieckie (na podstawie Map Google)

3.2. Społeczeństwo

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin w 2015 roku zamieszkiwało 14601 mieszkańców, w tym na terenie miasta 8915 mieszkańców. Strukturę ludności miasta i gminy Żuromin w latach 2008-2015 (na dzień 30.06.2015) przedstawiają tabele 1 i 2.

Tabela 1. Ludność Miasta Żuromin w latach 2008- 2015 (30.06.2015)

Rok	M	K	M+K
2008	4372	4669	9041
2009	4372	4652	9024
2010	4379	4672	9051
2011	4387	4653	9040
2012	4355	4653	9008
2013	4313	4617	8930
2014	4311	4627	8938
2015 (30.06.2015)	4307	4608	8915

Tabela 2. Ludność Gminy Żuromin w latach 2008-2015 (30.06.2015)

Rok	M	K	M+K
2008	2932	2950	5882
2009	2894	2943	5837
2010	2887	2941	5828
2011	2866	2946	5812
2012	2866	2921	5787
2013	2843	2914	5757
2014	2826	2886	5712
2015 (30.06.2015)	2810	2876	5686

Gmina i Miasto Żuromin dotknięte są wysokim bezrobocia. W czerwcu 2015 r. w ewidencji osób bezrobotnych w powiecie żuromińskim było zarejestrowanych 3245 osób, w tym 1666 kobiet, co stanowi 51,34 %. Analizę bezrobocia na terenie powiatu żuromińskiego przedstawiają tabela 3 i tabela 4.

Tabela 3. Liczba bezrobotnych w podziale na gminy powiatu żuromińskiego

Okres sprawozdawczy	Porównanie ogólnej liczby bezrobotnych w PUP						Powiat
	Biezuń	Kuczbork-Osada	Lubowidz	Lutocin	Siemiątkowo	Żuromin	
31.12.2014	441	451	724	331	349	1366	3662
30.06.2015	433	444	575	280	311	1202	3245

Tabela 4. Długotrwale bezrobotni w podziale na gminy powiatu żuromińskiego

Okres sprawozdawczy	Porównanie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – długotrwale bezrobotni						Powiat
	Biezuń	Kuczbork-Osada	Lubowidz	Lutocin	Siemiątkowo	Żuromin	
31.12.2014	286	283	511	194	243	843	2360
30.06.2015	284	279	379	169	221	765	2097

W Gminie i Mieście Żuromin zadania pomocy społecznej realizowane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. 27 sierpnia 2004 roku Uchwałą nr 193/XXI/2004 Rada Miejska w Żurominie przyjęła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Żuromin. Dokument szczegółowo opisuje i wyznacza cele i zadania niezbędne do rozwiązywania problemów społecznych. Ponadto w dokumencie zostały zdiagnozowane i przeanalizowane problemy społeczne na terenie Miasta i Gminy Żuromin. Instytucje zapewniające mieszkańcom bezpieczeństwo na terenie Gminy i Miasta Żuromin, to: Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna i Ochotnicze Straże Pożarne (dziewięć jednostek, w tym dwie w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego). Statystycznie najczęściej popełnianymi czynami karalnymi na terenie Gminy i Miasta Żuromin są: kradzieże, kradzieże z włamaniem, prowadzenie pojazdów silnikowych oraz nie silnikowych w stanie nietrzeźwym, przywłaszczenie mienia. Jednocześnie można zaobserwować spadek liczby przestępstw. W roku 2010 ilość przestępstw na terenie gminy Żuromin wynosiła 520, a w roku 2014 - 352. W ostatnich latach problemem społecznym jest narkomania. Z tego powodu każdego roku odnotowywane są ofiary śmiertelne.

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin działa również Zespół Interdyscyplinarny. Realizuje on działania zawarte w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Wsparcie dla mieszkańców świadczy także Ośrodek Pomocy Rodzinie i Uzależnień.

Aktywność społeczna mieszkańców przejawia się między innymi poprzez działania 23 organizacji pozarządowych. Instrumentami inicjatyw obywatelskich są konsultacje społeczne, inicjatywa uchwałodawcza grupy mieszkańców, budżet obywatelski miasta Żuromin i fundusz sołecki.

3.3. Środowisko przyrodnicze

Gmina i Miasto Żuromin według klasyfikacji fizyczno-geograficznej znajduje się na pograniczu dwóch makroregionów, które rozdziela od siebie dolina rzeki Wkry o przebiegu południkowym. Tereny położone na zachód od rzeki to mezoregion Równiny Urszulewskiej należącej do Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego, natomiast położone na wschód to Równina Raciążska stanowiąca fragment Niziny Północnomazowieckiej. Teren charakteryzuje mało urozmaicona hipsometria, między 126 m, a 150 m n.p.m. Teren obniża się dość łagodnie w kierunku południowym.

Pokrywą glebową na omawianym obszarze stanowią głównie piaski i gliny zwałowe strefy czołowomorenowej, w związku z czym występuje tu znaczna zmienność gleb pod względem uziarnienia. Przeważają gleby zaliczane do gleb brunatnych wyługowanych i pseudobielicowych oraz miejscowo do czarnych ziem zdegradowanych. W dolinach rzek i cieków występują mady i czarne ziemie, a na terenach niżej położonych gleby murszowate i murszowato-mineralne.

Najlepsze jakościowo pod względem przydatności rolniczej gleby to kompleks 2 pszenno-dobry (ok. 10% powierzchni gruntów ornych) i 4 żytni bardzo dobry (ok. 13% powierzchni gruntów ornych) oraz częściowo 5 żytni dobry, a w klasyfikacji bonitacyjnej to klasy: IIIa, IIIb i IVa. Przeważający obszar Gminy tj. ok. 60% gruntów ornych, to gleby słabe jakościowo. Pod względem przydatności rolniczej zaliczane są do kompleksu 6 (żytni słaby) i 7 (żytni bardzo słaby) oraz miejscami do 9 (zbożowo-pastewny słaby), a w klasyfikacji bonitacyjnej to klasy V, VI i Vz. Trwałe użytki zielone zajmują ok. 35% użytków rolnych i występują w dolinach rzek i cieków oraz na obniżeniach terenowych. Są to łąki i pastwiska o dość korzystnych warunkach wodnych - stanowią naturalną bazę paszową dla zwierząt.

Tereny lasów i zadrzewień na terenie Gminy zajmują 713 ha, co stanowi 5,66% powierzchni Gminy. Średnia lesistość jest niska. W strukturze władania dominują lasy prywatne. Lasy państwowe zajmują 112 ha zarządzane przez Nadleśnictwo Dwukoły. Istnieje tendencja do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień. Od 2008 roku wskaźnik lesistości zwiększył się o 1,66%. Największy udział lasów w powierzchni Gminy ogółem występuje w miejscowościach: Dąbrowice, Stare Nadratowo i Nowe Nadratowo.

Przez Gminę Żuromin przepływa rzeka Wkra. W bezpośrednim sąsiedztwie i dolinie rzeki występują liczne elementy środowiska posiadające wysokie elementy przyrodnicze. Naturalne walory rzeki Wkry sprawiają, że tereny te stają się niezwykle atrakcyjne dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Na terenie Gminy Żuromin znajduje się także obszar Natura 2000. Obszar wyznaczony został do ochrony różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych rodzajów siedlisk przyrodniczych – rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

3.4. Walory turystyczne

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin znajdują się obiekty wpisane do ewidencji zabytków. Prezentują artystyczne, kulturowe i historyczne wartości o znaczeniu lokalnym i regionalnym. Do naszych czasów przetrwały parki dworskie i dwory w różnym stanie technicznym. Najliczniejszą grupę obiektów zabytkowych gminy stanowi zabudowa mieszkalna, drewniana oraz murowana. Na tle budynków mieszkalnych wyróżniają się obiekty architektury rezydencjonalnej oraz sakralnej.

Obiekty architektury rezydencjonalnej:

- Zespół podworski w Chamsku (dwór, pozostałości parku krajobrazowego);
- Zespół dworski w Kliczewie Małym (dwór, pozostałości parku krajobrazowego);
- Zespół podworski w Poniatowie (park podworski).

Obiekty architektury sakralnej:

- Kościół p.w. św. Floriana w Chamsku;
- Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca w Poniatowie;
- Kościół i klasztor Reformatów w Żurominie – kompleks budynków zakonnych.

W Brudnicach funkcjonuje stanowisko archeologiczne, które zostało odkryte w 2003 roku, kiedy to Instytut Archeologii prowadził badania powierzchniowe w okolicach Żuromina. W trakcie tych badań, na jednej z licznych żwirowni położonych w okolicach rzeki Wkry odkryto zniszczony obiekt archeologiczny. Odnaleziony w nim materiał został wstępnie datowany na I w. n. e. Przeprowadzono także krótkie badania wykopaliskowe, które potwierdziły istnienie cmentarzyska z pierwszych wieków naszej ery. W wyniku dalszych badań wykopaliskowych odkryto 350 eksponatów archeologicznych. Są to głównie groby ciałopalne kultury przeworskiej. W 2007 roku znaleziono również groby kultury wielbarskiej oraz po raz pierwszy groby szkieletowe.

Warunki przyrodniczo-krajobrazowe oraz naturalne walory rzeki Wkry sprawiają, że teren Gminy i Miasta Żuromin jest dość atrakcyjny dla rozwoju turystyki i rekreacji. Na terenie Gminy zabezpieczona jest dobrze rozwinięta baza hotelarska. Miejsca noclegowe oferowane są w ramach hoteli, pensjonatów, internatów i gospodarstw agroturystycznych.

3.5. Gospodarka

Liczba podmiotów gospodarczych działających na dzień 12.10.2015 roku wynosi 1004, wśród których dominują przedsiębiorstwa handlowe i usługowe. Tabela 5 zawiera dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych zarejestrowanych w Gminie i Mieście Żuromin.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze osób fizycznych

Branża	Liczba przedsiębiorstw w 2015r.
Produkcja	136
Usługi	168
Budownictwo	130
Transport	32
Handel	392
Gastronomia	19
pozostałe	127
Razem	1004

Większość przedsiębiorstw działa w sektorze prywatnym. Tylko nieliczną część stanowią podmioty sektora publicznego. Jest to charakterystyczny układ panujący w całej gospodarce krajowej. Podmioty według sektorów własnościowych działające na terenie Gminy i Miasta Żuromin w ostatnich trzech latach przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych

Sektor	2012	2013	2014
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1280	1282	1283
Sektor publiczny ogółem	47	50	51
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	40	44	45
Sektor publiczny – spółki handlowe	1	1	1
Sektor prywatny ogółem	1233	1232	1232
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1070	1062	1055
Sektor prywatny – spółki handlowe	39	44	45
Sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	5	5
Sektor prywatny - spółdzielnie	8	8	8
Sektor prywatny - fundacje	2	1	1
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	26	27	28

3.6. Infrastruktura techniczna

Publiczne drogi gminne mają długość 130,73 km, z czego 77,22 km o nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowej, natomiast pozostałe 53,51 km to drogi publiczne o nawierzchni gruntowej lub utwardzonej kruszywem naturalnym. Przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich na terenie gminy Żuromin jest wyodrębniona infrastruktura dla pieszych i rowerzystów poza miastem o powierzchni 25.938m² i w mieście 33.813m². Dla poprawy warunków korzystania ze zbiorowej komunikacji samochodowej są na terenie miasta zatoki autobusowe o powierzchni 480m², poza miastem o powierzchni 3198 m², przy tych zatokach są wiaty przystankowe zapewniające właściwe warunki oczekiwania na transport.

Z kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Żuromin korzysta 8844 mieszkańców, 1344 mieszkańców korzysta z bezodpływowych zbiorników, 7 mieszkańców posiada przydomowe oczyszczalnie. Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Żuromin to 28,4 km podłączonej do oczyszczalni ścieków o przepustowości 3600 m³/d przy ulicy Zamojskiego w Żurominie za obwodnicą miasta.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy i Miasta Żuromin ma długość 144,1 km. Z wodociągu korzysta 98,15% wszystkich mieszkańców. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 2845 budynków. Woda produkowana jest w sześciu stacjach uzdatniania wody. Stacje zasilane są w wodę z 13 studni głębinowych.

3.7. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna jest to zespół urządzeń publicznych zaspokajających potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne ludności. Do infrastruktury społecznej zaliczamy infrastrukturę z zakresu oświaty i wychowania, kultury, ochrony zdrowia, wypoczynku i kultury fizycznej oraz bezpieczeństwa. Od stanu infrastruktury zależy jakość życia mieszkańców i szanse rozwoju.

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół Nr 1 w Żurominie (szkoła podstawowa i gimnazjum),
- Zespół Szkół Nr 2 w Żurominie (szkoła podstawowa i gimnazjum),
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Będzyminie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Raczynach,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Poniatowie,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Chamsku,
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Kliczewie Dużym,
- Samorządowe Przedszkole Nr 1 w Żurominie,
- Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Żurominie,
- Publiczny Punkt Przedszkolny przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Poniatowie

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja są wyposażone w pracownie komputerowe z dostępem do Internetu. Zespoły Szkół w Żurominie posiadają po jednej dużej i jednej małej sali gimnastycznej, 4 szkoły podstawowe na terenie gminy mają do dyspozycji sale do gimnastyki korekcyjnej lub sale

W prowadzonej ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez Urząd Gminy i Miasta Żuromin zostały zarejestrowane cztery punkty przedszkolne.

Główną placówką prowadzącą animację kulturalną na terenie Miasta i Gminy Żuromin jest Żuromińskie Centrum Kultury. W ramach ŻCK działają zespoły tańca ludowego, tańca nowoczesnego, sekcja muzyczna, rytmiki, brydża sportowego, widowisk muzycznych; ognisko muzyczne, klub "Srebrnego Włosa", niepubliczna szkoła muzyczna I stopnia, grupa dziennikarska „ KONTRAST”, klub szachowy, szkoła tańca, Miejska Orkiestra Dęta i Klub Seniora. Przy ŻCK funkcjonuje Lokalne Centrum Kompetencji. Drugą jednostką kultury jest Powiatowo - Miejska Biblioteka. Uwzględnia potrzeby czytelnicze wszystkich kategorii wiekowych. W ostatnich latach zakupiono nowości wydawnicze dla dzieci i młodzieży. Obecnie Biblioteka dysponuje ponad 22 tysiącami książek. Jako instytucja kultury oferuje różnorodne zajęcia dodatkowe mające na celu propagowanie książek i czytelnictwa. Ponadto życie kulturalne prowadzone jest w świetlicach wiejskich w Rozwozinie, Będzyminie, Poniatowie, Wiadrowie, Chamsku i Kliczewie Dużym.

Bazę sportową i rekreacyjną Gminy i Miasta Żuromin stanowią:

- Stadion Miejski (ul. Żeromskiego 5) z dwoma pełnowymiarowymi boiskami do piłki nożnej, wyposażony w widownię otwartą z zapleczem socjalno – sanitarnym,
- Obiekty "Orlik", na które składają się boisko o powierzchni trawiastej, boisko o powierzchni poliuretanowej, boisko do piłki plażowej siatkowej, boisko do plażowej piłki nożnej i skatepark,
- Sale sportowe zapleczem socjalno–sanitarnym przy ZS Nr 1 w Żurominie i ZS Nr 2 w Żurominie,
- Boiska wielofunkcyjne przy ZS Nr 1, ZS Nr 2, SSP Poniatowo i SSP Chamsk,
- Place zabaw dla dzieci przy zespołach szkół i szkołach podstawowych,
- Plac zabaw dla dzieci przy ul. Plac Wolności w Żurominie,
- ścieżki rowerowe o długości 10 km.

3.8. Sytuacja finansowa

Zdolność Gminy i Miasta Żuromin do inwestowania uzależniona jest od wielkości osiągniętych dochodów oraz struktury wydatków w budżecie gminy. W ciągu ostatnich pięciu lat dochody ogółem wyraźnie rosną, natomiast ich struktura jest wysoce zmienna - nastąpił znaczny wzrost dochodów majątkowy w roku 2012 i 2013 w stosunku do dwóch poprzednich lat, by w 2014 r ulec znacznemu obniżeniu. Kształtowanie się dochodów w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela 7.

Tabela 7, Dochody Gminy i Miasta Żuromin

Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Dochody majątkowe
2010	30.875.624,13	30.169.916,46 (97,71%)	705.707,67 (2,29%)
2011	33.220.986,15	32.518.500,17 (97,88%)	702.485,98 (2,12%)
2012	37.288.879,72	33.498.948,08 (89,62%)	3.876.292,97 (10,38%)
2013	38.204.688,52	35.188.144,29 (94,76%)	1.945.484,78 (5,24%)
2014	38.204.688,52	37.024.604,79 (98,17%)	689.579,82 (1,83%)

Podobnie jak wzrost dochodów, w ostatnich latach występuje również wzrost wydatków w budżecie gminy - porównując rok 2010 i 2014, wzrost wynosi prawie 20%. Stosunkowo niekorzystnie kształtuje się struktura wydatków w budżecie gminy. W ostatnich trzech latach wydatki bieżące wynoszą w granicach 82-87 %. Wydatki inwestycyjne wynoszą zaledwie w granicach 12-15 % z wyraźną tendencją spadkową. Kształtowanie się wydatków w poszczególnych latach przedstawia poniższa tabela 8.

Tabela 8, Wydatki Gminy i Miasta Żuromin

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
2010	33.610.328,15	27.795.270,96 (82,70%)	5.815.057,19 (17,30%)
2011	35.929.509,70	29.662.082,68 (82,56%)	6.267.427,02 (17,44%)
2012	37.288.879,72	31.519.313,89 (84,52%)	5.769.565,83 (15,47%)
2013	38.204.688,52	33.286.685,06 (87,12%)	4.918.003,46 (12,87%)
2014	40.134.354,23	34.825.924,59 (86,77%)	5.308.429,64 (13,22%)

4. Analiza SWOT

Do zbadania sytuacji ogólnej Gminy i Miasta Żuromin, wykorzystano narzędzie analizy SWOT, które jest kompleksową metodą planowania strategicznego. Dzięki tej metodzie, istotne informacje dotyczące funkcjonowania Gminy i Miasta Żuromin zostały posegregowane na cztery czynniki strategiczne: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse i T (Threats) – zagrożenia. Analiza jest wynikiem diagnozy aktualnego stanu społeczno-gospodarczego Gminy i Miasta Żuromin oraz potrzeb wspólnoty samorządowej. Poniższą analizę SWOT należy interpretować w ten sposób, iż mocne strony i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia, to spodziewane zjawiska przyszłe. Analizę tę dla Gminy i Miasta Żuromin prezentuje tabela 9.

Tabela 9, Analiza SWOT dla Gminy i Miasta Żuromin

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ● dobra infrastruktura wodociągowa ● rozwój rolnictwa ● duże zasoby siły roboczej o zróżnicowanych kwalifikacjach ● występowanie atrakcyjnych obszarów pod tereny inwestycyjne ● dostęp do placówek ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Żurominie) ● dostęp do opieki zdrowotnej (Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie) ● silnie rozwinięte handel i usługi ● dobrze rozwinięta baza hotelarska ● funkcjonowanie planów zagospodarowania przestrzennego na części obszaru gminy, w tym w Żurominie 	<ul style="list-style-type: none"> ● wysoka stopa bezrobocia ● patologie społeczne ● słabo rozwinięta infrastruktura sanitarna ● brak sieci gazowej ● potrzeba rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej ● słabo rozwinięta infrastruktura społeczna i kulturalna ● duże zapotrzebowanie na mieszkalnictwo komunalne ● słaba promocja Gminy i Miasta Żuromin ● konflikty społeczne związane z inwestycjami uciążliwymi ● mała aktywność społeczna ● brak żłobka ● brak dużych podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie

<ul style="list-style-type: none"> ● wystarczająca ilość miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych ● Działanie Żuromińskiej Rady Gospodarczej przy Burmistrzu Gminy i Miasta Żuromin 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ● utworzenie strefy ekonomicznej ● lokalizacja inwestycji realizowanych przez zewnętrzne podmioty gospodarcze ● rozwój turystyki ● tworzenie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej ● wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ● możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych ● rozwój przemysłu rolno-spożywczego i powstawanie grup producentów ● rosnące dochody budżetu Gminy ● udogodnienia dla pokonywania barier w zakładaniu przedsiębiorczości i rozwój małej i średniej przedsiębiorczości ● przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla terenu całej Gminy i Miasta Żuromin ● podnoszenie poziomu edukacji na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym ● rosnąca inicjatywa społeczna ● rozwój ekonomii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> ● pogorszenie stanu środowiska naturalnego ● brak zainteresowania ze strony inwestorów zewnętrznych ● przekazywanie gminie zadań bez wystarczającego zabezpieczenia finansowego ● odpływ wykwalifikowanej siły roboczej ● rosnące wydatki budżetu na oświatę ● pogorszenie bezpieczeństwa komunikacyjnego ● niski przyrost naturalny ● wzrastająca liczba ludzi ubogich

5. Wizja

Wizja Gminy i Miasta Żuromin ma definiować stan docelowy, do którego w ramach posiadanego potencjału i wykorzystywania pojawiających się szans, dążyć będzie samorząd gminny. Efektem realizacji wizji ma być zwiększenie atrakcyjności Gminy i Miasta Żuromin pod względem warunków życia i rozwoju, aktywności społecznej i możliwości gospodarczych.

Wizja Gminy i Miasta Żuromin:

Gmina i Miasto Żuromin miejscem zintegrowanego i przyjaznego sąsiedztwa, oferującym wysoki standard kształcenia i warunki rozwoju przedsiębiorczości.

6. Cele strategiczne i operacyjne

Do realizacji Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin na lata 2014 - 2020, na bazie przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT, wytyczone zostały trzy cele strategiczne:

- pobudzenie rozwoju gospodarczego i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości;
- poprawa jakości życia mieszkańców i stworzenie warunków ich rozwoju;
- integracja wspólnoty lokalnej poprzez budowanie społeczeństwa obywatelskiego.

Osiąganie powyższych celów strategicznych odbywać się będzie poprzez cele operacyjne opisane w tabeli 10, tabeli 11 i tabeli 12.

Tabela 10, Cel strategiczny i cele operacyjne

Cel strategiczny Pobudzenie rozwoju gospodarczego i wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości
Cele operacyjne
Przygotowanie terenów inwestycyjnych, w tym utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej
Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości
Stworzenie systemu zachęt podatkowych i wsparcia dla przedsiębiorców
Opracowanie strategii promocji gospodarczej Gminy i Miasta Żuromin
Wspieranie ekonomii społecznej
Utworzenie gminnego targowiska
Wspieranie inicjatyw i partnerstw na rzecz rozwoju gospodarczego
Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa żywności
Kampanie informacyjne i szkoleniowe w zakresie organizacji i prowadzenia działalności gospodarczej
Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa żywności

Tabela 11, Cel strategiczny i cele operacyjne

Cel strategiczny
Poprawa jakości życia mieszkańców i stworzenie warunków ich rozwoju
Cele operacyjne
Rozbudowa kanalizacji sanitarnej, w tym wyposażanie gospodarstw domowych w przydomowe oczyszczalnie
Efektywna gospodarka odpadami oraz podnoszenie świadomości ekologicznej
Stworzenie koncepcji budowy sieci gazowej
Rozwój infrastruktury oświatowej, kulturalnej i sportowej
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i kółek zainteresowań
Rozwój terenów rekreacji i sportu
Rozwój budownictwa komunalnego
Budowa ścieżek rowerowych
Rozbudowa infrastruktury drogowej i oświetlenia
Rozwój usług cyfryzacji
Realizacja programu niskiej emisji i ochrona środowiska
Rewitalizacja Żuromina i sołectw
Rozwijanie działań w zakresie profilaktyki AA, przeciw narkotykowej i przeciwdziałania przemocy
Rekultywacja składowiska odpadów
Utworzenie żłobka
Rozbudowa monitoringu

Tabela 12, Cel strategiczny i cele operacyjne

Cel strategiczny Integracja wspólnoty lokalnej poprzez budowanie społeczeństwa obywatelskiego
Cele operacyjne
Tworzenie klubów seniora
Modernizacja świetlic wiejskich
Upowszechnianie instrumentu konsultacji społecznych, budżetu obywatelskiego i funduszu sołectki
Wdrożenie systemu usprawnienia komunikacji między władzą samorządową a mieszkańcami
Utworzenie Centrum Inicjatyw Lokalnych
Promowanie aktywności społecznej wśród młodzieży
Organizacja imprez sportowych i kulturalnych
Powołanie Rady Seniorów i dalszy rozwój działań Młodzieżowej Rady Miasta

PRZEWODNICZĄCA
RADY WIEJSKIEJ

lic. Barbara Michalska